

УДК 347:351.746.2(477)
DOI 10.31732/2708-339X-2024-11-A8

ДЕЯКІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЩОДО НАДАННЯ ДЕТЕКТИВНИХ ПОСЛУГ

Корольова В.В.,

*к.ю.н., доцент, професор кафедри державно-правових дисциплін
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: ViktoriyaV@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2998-6144>*

Ніколенко Б.С.,

*здобувач ступеня вищої освіти «Магістр», спеціальність «Право»
освітня програма «Приватна детективна діяльність»
юридичний факультет Університет «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: NikolayenkoBS@krok.edu.ua*

SOME CIVIL-LEGAL ASPECTS REGARDING THE PROVISION OF DETECTIVE SERVICES

Koroleva V.V.,

*Ph.D. in Law, Associate Professor, Department of
State and Legal Disciplines «KROK» University
Kyiv, st. Tabirna, 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: ViktoriyaV@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2998-6144>*

Nikolenko B.S.,

*graduate of the Master's degree in «Law» with a specialization in «Private Detective Activity» from the Faculty of Law
«KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: NikolayenkoBS@krok.edu.ua*

Анотація. Навіть при відсутності належного законодавчого регулювання щодо надання детективних послуг, в Україні так і не було прийнято Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність», в країні спостерігається активне використання приватних детективних послуг, що має попит серед населення. Це, на нашу думку, пояснюється тим, що для захисту прав, свобод і законних інтересів як фізичних, так і юридичних осіб, а також для збереження конфіденційності, змушують осіб звертатися по допомогу до приватних детективів, детективних агентств, де з ними буде укладено договір про надання таких послуг, які включають умови, порядок, визначені відповідно до чинного законодавства. У проєкті №3010 Закону України «Про приватну детективну діяльність» визначено, що «договір про надання приватних детективних послуг» – це письмова або електронна угода між приватним детективом або детективним агентством та замовником, якою перша сторона зобов'язується надати детективні послуги другій стороні на умовах, визначених законом та договором, а замовник – оплатити надання таких послуг. Договір про детективні послуги відноситься до цивільно-правового договору, в якому виконавець зобов'язується надати послуги з розшуку згідно з умовами, визначеними договором та відповідно до законодавчих вимог, а замовник зобов'язується оплатити вартість послуг та фактичні витрати, необхідні для виконання договору. Визначено, що суттєвими умовами договору є його предмет, що включає в себе надання детективних послуг у сферах особистих, майнових та шлюбно-сімейних відносин. Наприклад, у разі надання послуг у сфері шлюбно-сімейних відносин, це може бути інформація щодо наявності чи відсутності фактів сімейної зради; у сфері особистих відносин – збір інформації щодо трудового стажу в указаній місцевості тощо. Також важливими умовами є ціна та строк виконання послуги. Сторонами договору є замовник та виконавець, а його зміст включає в себе взаємні права та обов'язки сторін, які можуть бути загальними для всіх договорів про надання послуг та специфічними для договору про надання детективних послуг. Враховуючи міжнародний досвід приватної детективної діяльності є необхідним прийняття Етичного кодексу приватного детектива з урахуванням міжнародних

принципів детективної діяльності.

Ключові слова: приватна детективна діяльність, приватні детективні послуги, приватний детектив, договір, етичний кодекс приватного детектива.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 16.

Abstract. *Even in the absence of proper legislative regulation regarding the provision of detective services, the Law of Ukraine «On Private Detective (Investigation) Activity» was never adopted in Ukraine, the country observes the active use of private detective services, which is in demand among the population. This, in our opinion, is explained by the fact that in order to protect the rights, freedoms, and legitimate interests of both individuals and legal entities, as well as to preserve confidentiality, individuals are forced to seek help from private detectives, detective agencies, where an agreement will be concluded with them on provision of such services, which include the conditions and procedure defined in accordance with the current legislation. Draft No. 3010 of the Law of Ukraine «On Private Detective Activities» defines that «a contract on the provision of private detective services» is a written or electronic agreement between a private detective or a detective agency and a customer, by which the first party undertakes to provide detective services to the second party on under the conditions defined by the law and the contract, and the customer - to pay for the provision of such services. A contract for detective services refers to a civil law contract in which the executor undertakes to provide investigative services in accordance with the conditions specified in the contract and in accordance with legal requirements, and the customer undertakes to pay the cost of the services and the actual costs necessary for the performance of the contract. It was determined that the essential terms of the contract are its subject, which includes the provision of detective services in the spheres of personal, property, and marital relations. For example, in the case of providing services in the field of marriage and family relations, this may be information about the presence or absence of facts of family betrayal; in the field of personal relations - collection of information on work experience in the specified area, etc. Also important conditions are the price and term of the service. The parties to the contract are the customer and the executor, and its content includes the mutual rights and obligations of the parties, which may be common to all contracts for the provision of services and specific to the contract for the provision of detective services. Taking into account the international experience of private detective activity, it is necessary to adopt the Code of Ethics of a private detective taking into account international principles of detective activity.*

Keywords: private detective activity, private detective services, private detective, contract, code of ethics of a private detective.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 16.

Постановка проблеми. Відповідно до статті 3 Конституції України «людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1]. Створення інституту приватної детективної діяльності свідчить про визнання того, що людина як особистість займає важливе місце у системі суспільних пріоритетів. Такий підхід до розміщення та ролі людини, а також її особистого життя в системі соціальних цінностей відповідає міжнародним стандартам прав людини. Це вказує на потребу належного правового регулювання цієї області.

Однак не лише легалізація приватної детективної діяльності через прийняття спеціального закону є важливою, але також встановлення законодавчих гарантій для громадян та суб'єктів господарювання. Це включає в себе необхідність забезпечення своєчасного та високопрофесійного захисту їхніх особистих та майнових прав. Такий підхід визнає важливість збалансованого підходу до розвитку приватної детективної галузі, забезпечуючи безпеку та конфіденційність громадян, а також захист від мож-

ливих зловживань чи порушень прав.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання приватної детективної діяльності в тій чи іншій формі порушували в своїх роботах такі вчені, як: А.М. Волинська, В.І. Гришко, О.І. Захаров, Г.К. Кожевніков, Д.Г. Мулявка, О. Пунда, А.Й. Француз, Т.А. Француз-Яковець, О.А. Юрченко та інші науковці.

Однак залишаються невирішеними питання правового регулювання організації приватної детективної діяльності, зокрема, надання детективних послуг через договори про надання таких послуг. Законодавство в цій області має враховувати специфіку укладання договорів про детективні послуги, забезпечуючи баланс у розвитку галузі та забезпечуючи безпеку та конфіденційність громадян.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Одностайною є думка науковців про те, що приватні детективи, детективні агенства можуть надавати послуги у сфері особистих та майнових прав фізичних та юридичних осіб, шлюбно-сімейних відносин через укладення договору про на-

дання детективних послуг. На законодавчому рівні ця сфера регулюється Цивільним кодексом України (далі ЦКУ) главою 63, яка містить положення, застосовані до будь-якому договору про надання послуг. Проте, щодо надання детективних послуг важливо, щоб спеціальний закон врахував особливості укладення договорів про надання детективних послуг. На сьогоднішній день такий закон відсутній.

Метою статті є висвітлення проблемних аспектів надання детективних послуг через укладення цивільно-правового договору про надання детективних послуг та підкреслення необхідності розробки адекватного законодавства для регулювання цієї сфери діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стаття 32 Конституції України наголошує, що ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини [1]. Дана норма знайшла свої відображення у Загальній декларації прав людини (ст. 12), у Міжнародному пакті про громадянські і політичні права (ст. ст. 12, 17), у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 8).

Отже, інформація, що стосується особистого та сімейного життя особи (особисті дані про неї), включає будь-які дані чи сукупність відомостей про конкретну фізичну особу, яка ідентифікована або може бути ідентифікована. Ці дані включають, зокрема, національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, фінансовий стан, адресу, дату та місце народження, місце проживання та перебування і т.д. Також вони охоплюють інформацію про особисті майнові та немайнові відносини даної особи з іншими особами, зокрема з членами сім'ї, а також події та явища в різних сферах її життя, за винятком інформації, пов'язаної з виконанням повноважень особою, що займає посаду, пов'язану із здійсненням функ-

цій держави або органів місцевого самоврядування.

Подібні норми закріплені й у ЦКУ – «фізична особа має право на особисте життя. Фізична особа сама визначає своє особисте життя і можливість ознайомлення з ним інших осіб. Фізична особа має право на збереження у таємниці обставин свого особистого життя. Обставини особистого життя фізичної особи можуть бути розголошені іншими особами лише за умови, що вони містять ознаки правопорушення, що підтверджено рішенням суду, а також за її згодою» [2, ст. 301].

У ст. 306 ЦКУ вказано, що фізична особа має право на конфіденційність свого листування, телеграм, телефонних розмов, телеграфних повідомлень та іншої кореспонденції. Якщо ця кореспонденція відноситься до особистого життя іншої фізичної особи, її використання, зокрема шляхом опублікування, можливе лише за згодою цієї особи. Кореспонденція, яка стосується конкретної фізичної особи, може бути використана в судовому процесі лише у випадку, якщо вона містить докази, що є суттєвими для вирішення даної справи. Інформація, яка міститься в такій кореспонденції, залишається конфіденційною. Розголошення таємниці кореспонденції може бути дозволено судом лише у випадках, визначених законом, з метою запобігання кримінальному правопорушенню чи під час кримінального розслідування, якщо іншими засобами отримати інформацію неможливо [2].

У проекті Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 04.02.2020 р. повноваження приватних детективів чітко визначено. Наприклад, вони включають проведення огляду та вивчення матеріалів, предметів, документів; усних опитувань осіб; зовнішніх та внутрішніх оглядів територій, споруд, приміщень, інших об'єктів, які закриті для вільного доступу. Однак ці дії будуть здійснюватися тільки за попередньою згодою їхніх власників або законних користувачів [3].

Проте в документі не уточнено, як саме ця згода має бути оформлена чи фіксована.

Неуточнення процедури отримання

згоди власника чи законного користувача на проведення огляду, опитування, вивчення матеріалів, документів, предметів тощо може створити можливість для зловживань з боку приватних детективів у використанні їхніх повноважень. Для забезпечення чесності та прозорості у діяльності приватних детективів слід визначити ясний та єдиний процес отримання згоди, а також вимоги щодо її документування та зберігання.

А тому слід погодитися із науковцями, які досліджуючи питання дотримання конституційних прав людини і громадянина приватними детективами зазначають, що приватну детективну діяльність потрібно легалізувати не тільки задля нормативно-правового регулювання, але й тому, що приватні детективи працюють у сфері, тісно пов'язаній з правами людини та громадянина, і такі аспекти приватної детективної діяльності, які тісно перетинаються з правами людини, мають бути детально врегульовані на законодавчому рівні для уникнення порушень у сфері прав людини [4, с. 58; 5, с. 91; 6, с. 110; 7, с. 151; 8, с. 24; 9, с. 163; 19, с. 16].

Впровадження в Україні інституту приватного детектива і подальша його правова регламентація є відповідальним кроком, що вимагає ретельного дослідження усіх позитивних і негативних наслідків, які можуть впливати із цього [11, с. 86; 12, с. 135].

Незважаючи на той факт, що правовий статус приватного детектива не здобув свого правового закріплення, в Україні, за різними підрахунками, приблизно 20-25 тис. підприємств і близько 65 тис. фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності надають детективні (розшукові) послуги [13, с. 20].

Надання детективних послуг здійснюється на договірній основі. Згідно з проектом Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 04.02.2020 року – «договір про надання приватних детективних послуг» представляє собою письмову чи електронну, у відповідності до закону, угоду між двома сторонами. Згідно з цим договором, приватний детектив чи детективне агентство зобов'язується надати приватні детективні послуги замовнику з урахуванням умов і порядку, що визначені

вказаним Законом та самим договором. Зі свого боку, замовник зобов'язується оплатити вартість послуг [3].

Умови та порядок укладення таких договорів регламентуються Цивільним кодексом України. Зокрема, згідно зі статтею 626 ЦКУ, «договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків» [2].

Надання детективних послуг регулюється главою 63 Цивільного кодексу України, яка стосується «Послуг». Згідно зі статтею 901 ЦКУ «за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором». Додатково, згідно зі статтею 902 Цивільного кодексу, встановлюється обов'язок «виконавця надати послугу особисто». Це означає, що виконавець детективних послуг має особисто виконувати зазначені у договорі обов'язки щодо надання послуг замовнику. Волинська А.М. у своєму дисертаційному дослідженні цілком вірно зауважує, що «даний договір має певні особливості, які виділяють його з-поміж інших правовідносин щодо надання послуг. Договір про надання детективних послуг за офертою є публічним, за моментом укладення – консенсуальним, за правами і обов'язками сторін – взаємним, за метою (отримання прибутку) – відплатним, за характером відносин між виконавцем і замовником – фидуціарним та має конфіденційний характер, за реалізацією дій фактичного і юридичного характеру – змішаним, із врахуванням ризику – алеаторним. Правовідносини, що виникають під час реалізації умов договору, одночасно є внутрішніми (між виконавцем і замовником) і зовнішніми (між виконавцем і третіми особами) [14, с. 123].

Отже, в умовах неврегульованості приватної детективної діяльності, відносини з надання детективних послуг опосередковуються цивільним законодавством. Приватна детективна діяльність здійснюється на

договірній основі й розрахована на отримання прибутку; базується на договірних відносинах, де чітко визначені межі й час виникнення та припинення цих відносин; особи, які здійснюють приватну детективну діяльність не наділені повноваженнями правоохоронних органів, а тому в разі порушення своїх обов'язків несуть відповідальність в іншому порядку, ніж посадові особи правоохоронних органів.

У проекті Закону України від 04.02.2002 р. «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» також увага приділена і питанню гарантування детективної таємниці, а саме інформації, яка стала відома приватному детективу у зв'язку із наданням ним послуг [3].

Ряд дослідників, розглядаючи питання порушення обов'язку детектива щодо використання відомостей, які становлять «детективну таємницю» пропонують не лише запровадити відповідальність, а й сформулювати морально-етичні норми та принципи ставлення до своєї професійної діяльності [15]. Важливе значення морально-етичних принципів у сфері приватної детективної (охоронної) діяльності обумовлено тим, що наявність чітко визначених морально-етичних норм дозволить мінімізувати ризик порушень при здійсненні приватної детективної (охоронної) діяльності суб'єктами, а в деяких випадках – запобігти їх вчинення. В багатьох зарубіжних країнах існують

Етичні кодекси приватних детективів, положення яких розповсюджуються на всіх членів Асоціації приватних детективів.

Так, наприклад, в Іспанії існує «Етичний кодекс приватних детективів», в якому прописані основні принципи, обов'язки приватних детективів у відносинах із клієнтами, органами правосуддя, колегами, розкривається зміст «професійної таємниці приватного детектива», правила та принципи її дотримання [16].

Отже, приватна детективна діяльність спрямована на виконання завдань переважно у цивільно-правовій площині. При укладенні договорів про надання детективних послуг необхідно дотримуватись загальних положень про договір та положень договорів про послуги Цивільного кодексу України. Слід зауважити, що поняття договору про надання детективних послуг, особливості щодо його укладення не міститься у ЦКУ. З урахування того, що предметом договору є надання замовникові різноманітних послуг інформаційного характеру, регулювання договору про надання детективних послуг потребує належного правового регулювання з урахування загальних положень ЦКУ.

Враховуючи міжнародний досвід приватної детективної діяльності є необхідним прийняття Етичного кодексу приватного детектива з урахуванням міжнародних принципів детективної діяльності.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 22.12.2023).
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 22.12.2023).
3. Про приватну детективну (розшукову) діяльність: проект Закону України від 04.02.2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68051 (дата звернення: 22.12.23).
4. Заєць А. П. Приватна детективна діяльність в Україні і конституційні права людини. Теоретико-правові засади становлення, розвитку та діяльності інституту приватних детективів: вітчизняна та зарубіжна практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (2 березня 2017 р., м. Київ). Київ: Університет «КРОК», 2017. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezy-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf.
5. Француз А. Й., Довгань Г. А. Правове регулювання приватної детективної (розшукової) діяльності в Україні: стан, проблеми, перспективи. Правничий вісник Університету «КРОК». 2020. № 39. С. 86-94.
6. Корольова В. В. Суб'єкти приватної детективної діяльності в механізмі забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Теоретико-правові засади становлення, розвитку та діяльності інституту приватних детективів: вітчизняна та зарубіжна практика: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (2 березня 2017

- p., м. Київ). Київ: Університет «КРОК», 2017. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezu-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf
7. Пунда О. Приватна охоронна та детективна діяльність (перспективи правого регулювання). Вісник Львівського університету. 2009. №48. С.151-159.
8. Захаров О. І. Концептуальні засади організації приватної детективної діяльності в Україні. Вісник Черкаського університету. Серія «економічні науки». 2017. № 2. Том 2. С. 23-29.
9. Француз-Яковець Т. А. Конституційні гарантії захисту прав та інтересів людини і громадянина, через призму легалізації приватної детективної діяльності як потреби сучасного демократичного суспільства. Теоретико-правові засади становлення, розвитку та діяльності інституту приватних детективів: вітчизняна та зарубіжна практика. Тези міжнародної науково-практичної конференції (2 березня 2017 р., м. Київ). – Київ: Університет «КРОК», 2017. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezu-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf.
10. Гришко В. І. Окремі питання законодавчого врегулювання приватної детективної діяльності. Південно-український правничий часопис. 2021. № 3. Том 1. С. 15-20.
11. Кожевніков Г.К. Приватна детективна діяльність і право громадянина на невтручання в особисте життя. Детективна діяльність в Україні: проблеми та перспективи : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25-26 січня 2013). Харків: Право, 2013. С. 86-87.
12. Юрченко А.О., Усенко А.О. Проблеми легалізації інституту приватної детективної діяльності в Україні. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2018. Вип. 3-4 (12-13). С. 131-137.
13. Мулявка Д.Г., Шопіна І.М., Шилле О.О. Правовий статус суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності: монографія. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 124 с.
14. Волинська А.М. Договір про надання детективних послуг: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2019. 221 с.
15. Гіжевський В. К., Сміленко М. Ю. Морально-етичні засади як один з основних елементів в професійній діяльності приватних детективів (слідчих) в зарубіжних країнах. Актуальні питання сучасної науки та практики: науково-практична конференція молодих учених (15 листопада 2018 р., м. Київ). – Київ: Університет «КРОК», 2018. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2018-11-15_materiali-%D1%81onference-krok.pdf
16. Normativa Reguladora. Офіційний сайт Асоціації професіональних приватних детективів Іспанії. «Asociación Profesional de Detectives Privados de España». URL: <https://www.apdpe.es/la-profesion/normativa-reguladora>.

References:

1. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated June 28, 1996. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (accessed: 22.12.2023).
2. Civil Code of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (accessed: 22.12.2023).
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020) Project Zakonu “Pro pryvatnu detektyvnu (rozshukovu) diial’nist” vid 04.02.2020. Available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68051 (accessed: 22.12.2023).
4. Zaiets, A. P. (2017). Pryvatna detektyvna diialnist v Ukraini i konstytutsiini prava liudyny [Private detective activity in Ukraine and constitutional human rights] materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii: Teoretyko-pravovi zasady stanovlennia, rozvytku ta diialnosti instytutu pryvatnykh detektyviv: vitchyzniana ta zarubizhna (Ukraine, 2 march, 2017). Available at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezu-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf.
5. Frantsuz, A. Y., Dovhan, H. A. (2020). Pravove rehuliuвання pryvatnoi detektyvnoi (rozshukovoi) diialnosti v Ukraini: stan, problemy, perspektyvy [Legal regulation of private detective (investigative) activities in Ukraine: state, problems, prospects]. Pravnychi visnyk Universytetu «KROK». No. 39. Pp. 86-94.
6. Korolova, V. V. (2017). Subiekty pryvatnoi detektyvnoi diialnosti v mekhanizmi zabezpechennia prav i svobod liudyny i hromadianyna [Subjects of private detective activity in the mechanism of ensuring human and citizen rights and freedoms], materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii: Teoretyko-pravovi zasady stanovlennia, rozvytku ta diialnosti instytutu pryvatnykh detektyviv: vitchyzniana ta zarubizhna praktyka (Ukraine, 2 march, 2017). Available

- at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezy-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf.
7. Punda, O. (2009). Pryvatna okhoronna ta detektyvna diialnist (perspektyvy pravoho rehuliuвання) [Private security and detective activities (prospects of legal regulation)]. Visnyk Lvivskoho universytetu. No. 48. Pp. 151-159.
8. Zakharov, O. I. (2017) Kontseptualni zasady orhanizatsii pryvatnoi detektyvnoi diialnosti v Ukraini [Conceptual principles of the organization of private detective activity in Ukraine]. Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriiia «ekonomichni nauky». No. 2. Vol. 2. Pp. 23-29.
9. Frantsuz-Yakovets, T. A. (2017). Konstytutsiini harantii zakhystu prav ta interesiv liudyny i hromadianyna, cherez pryzmu lehalizatsii pryvatnoi detektyvnoi diialnosti yak potreby suchasnoho demokratychnoho suspilstva [Constitutional guarantees of protection of the rights and interests of a person and a citizen, through the prism of the legalization of private detective activity as a need of a modern democratic society], materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii: Teoretyko-pravovi zasady stanovlennia, rozvytku ta diialnosti instytutu pryvatnykh detektyviv: vitchyzniana ta zarubizhna praktyka (Ukrainian, 2 march, 2017). Available at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2017-03-02_tezy-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-%D1%81onference-krok.pdf.
10. Hryshko, V. I. (2021). Okremi pytannia zakonodavchoho vrehuliuвання pryvatnoi detektyvnoi diialnosti [Separate issues of legislative regulation of private detective activity]. Pivdenno-ukrainskyi pravnychy chasopys. No. 3. Vol. 1. Pp. 15-20.
11. Kozhevnikov, H.K. (2013). Pryvatna detektyvna diialnist i pravo hromadianyna na nevtruchannia v osobyste zhyttia. [Private detective activity and the citizen's right to non-interference in personal life] materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii: Detektyvna diiatelnist v Ukraini: problemy ta perspektyvy (Ukrainian, 25-26 January, 2013.) Pp. 86-87.
12. Yurchenko, A.O., Usenko, A.O. (2018). Problemy lehalizatsii instytutu pryvatnoi detektyvnoi diialnosti v Ukraini [Problems of legalization of the institute of private detective activity in Ukraine]. Mizhnarodnyi yurydychnyi visnyk: aktualni problemy suchasnosti (teoriia ta praktyka). Vol. 3–4 (12–13). P. 131–137.
13. Muliavka, D.H., Shopina, I.M., Shyllie, O.O. (2019). Pravovyi status subiektiv pryvatnoi detektyvnoi (rozshukovoi) diialnosti [Legal status of subjects of private detective (research) activity]: monohrafiia. Ukrainian, 124 p.
14. Volynska, A.M. (2019). Dohovir pro nadannia detektyvnykh posluh [Agreement on the provision of detective services]. (Dissertation, candidate of law science). Kyiv. 221 s [in Ukrainian].
15. Hizhevskiy, V. K., Smilenko, M. Yu. (2018). Moralno-etychni zasady yak odyin z osnovnykh elementiv v profesiinii diialnosti pryvatnykh detektyviv (slidchykh) v zarubizhnykh krainakh [Moral and ethical principles as one of the main elements in the professional activity of private detectives (investigators) in foreign countries] materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii: Aktualni pytannia suchasnoi nauky ta praktyky ((Ukraine, 15 November, 2018) Available at: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/materiali-konferentsij/2018-11-15_materiali-%D1%81onference-krok.pdf
16. Normativa Reguladora. [The official website of the Association of Professional Private Detectives of Spain] «Asociación Profesional de Detectives Privados de España». Available at: <https://www.apdpe.es/la-profesion/normativa-reguladora>.

Стаття надійшла до друку 08.02.2024 року